

YAZILI SINAV SORU ÖRNEKLERİ

TÜRKÇE

SORU 1:

(I) Ben bir kasaba çocuğuyum. (II) İlkokulu bitirdiğimde Ankara'ya taşındık; orada bir ahşap evde yaşadık. (III) Ortaokulu bitirmeme yakın babam bir apartman aldı. (IV) O apartmanın çatı katında, eğri tavanlı bir odada kalıyordum. (V) Sadece karyolam vardı odamda. (VI) Fakat ne yaptım biliyor musun? (VII) İki portakal sandığını üst üste koydum, onun üstüne de annemden istediğim örtüyü örttüm. (VIII) O iki sandığın içine dergi ve kitaplarımı yerleştirdim. (IX) İlk kitaplığım o portakal sandıkları oldu.

1.1: II. cümledeki "ilkokulu bitirdiğimde" sözcük öbeği cümlenin hangi ögesidir? (1 PUAN)

1.2: Parçada geçen soru cümlesi niçin kullanılmış olabilir? (1 PUAN)

Diğer sayfaya geçiniz.

SORU 2:

(I) Çocuk kitaplarında önemli olan, yalnızca anlatılan öyküdür, demiyorum. (II) Öykü bir başına elbette yeterli değildir. (III) Yazarlık düzeyi de aynı ölçüde önemlidir. (IV) Ama yazarlığı, öykünün önüne çıkarırsanız, okurun ilgisinden yoksun kalırsınız. (V) Şunu da söyleyeyim, yalnızca öykü anlatmak için peş peşe olayları sıralamaktan da söz etmiyorum. (VI) Anlatılan öykünün merak uyandırması, değişik ve çarpıcı olması, düş gücüyle örülmesi gerekir. (VII) İşte son örnek Harry Potter! (VIII) Bu dizinin başarısında en büyük payın, öyküsü olduğunu düşünüyorum. (IX) Başka etkenler de söz konusu ama okurun ilgisinin temelinde öykü var.

2.1: Bu parçanın ilk iki cümlesi arasında nasıl bir bağ vardır? (3 PUAN)

2.2: III. cümledeki “de” nin işlevi nedir? (1 PUAN)

2.3. IV. cümlede geçen “yazarlığı öykünün önüne çıkarmak” sözüyle ne anlatılmaktadır? (3 PUAN)

2.4: VI. cümlede geçen “düş gücüyle örülmesi” sözünde “örülme” sözcüğü hangi anlamda kullanılmıştır? (2 PUAN)

2.5: VIII. cümlede geçen “en büyük pay” sözündeki “en”in işlevi nedir? (1 PUAN)

Diğer sayfaya geçiniz.

SORU 3:

Kısa bir molanın ardından Toros Dağları'ndan inişe başlıyoruz. Geçtiğimiz köylerdeki sonbahar hazırlıkları gözümüze geliyor. Eşsiz bir doğa... Çam ormanlarının bitiminde Akdeniz'in tipik bitki örtüsü maki başlıyor. Yer yer tarım alanlarından geçiyoruz. İnsanların yüzüne vuran ışık, yüzlerindeki derin çizgilerin ne kadar anlamlı olduğunu anlatıyor sanki!

Bu parçanın anlatımıyla ilgili üç özellik yazınız. (3 PUAN)

SORU 4:

Kampta, ağustos böceklerinin bitimsiz muhabbetiyle uykulara dalıyoruz. Sabahın ayazında uyandıran ağaçkakan, ekmeleleri alıp kaçan sincap ailesi, öylece durup çevreyi izleyen biblo gibi kurbağalarla dostluğumuzu pekiştiriyoruz.

4.1: Parçadan birer ad ve sıfat tamlaması bulunuz. (2 PUAN)

4.2: Parçadaki sıfat-fiilleri yazınız. (2 PUAN)

Diğer sayfaya geçiniz.

SORU 5:

(I) Çizgi roman, edebiyatı, sinemayı ve resmi birleştiren bir sanat dalı. (II) Zor bir uğraş. (III) İnanılmaz ölçüde emek, çaba ve dikkat gerektiriyor. (IV) Bu nedenle çizgi roman yaratıcılarına büyük bir saygı ve hayranlık duyuyorum. (V) Çizgi romana duyduğum ilgi nedeniyle olsa gerek öykülerimden çizgi roman üretilmesine çok sıcak baktım. (VI) Bu konuda daha önce de bir çizer arkadaşımınla, bir günlük gazetenin eki için ortak çalışma yapmıştık. (VII) Ne yazık ki devamı gelmedi. (VIII) Ama ben çevremdeki çizer dostlara, yazdıklarımdan çizgi roman üretmelerini istediğimi hep söyledim.

5.1: Bu parçanın I. cümlesinde çizgi romanın hangi yönü üzerinde durulmaktadır? (2 PUAN)

5.2: I. cümledeki "resmi" sözcüğünde hangi ses olayı görülmektedir? (1 PUAN)

5.3: Parçadaki hangi söz "olumlu değerlendirmek, anlayışla karşılamak" anlamını içermektedir? (2 PUAN)

5.4: Parçanın hangi cümlesinde "yerinme, üzülme" anlamı vardır? (2 PUAN)

Diğer sayfaya geçiniz.

SORU 6:

Maviyle yeşilin bu kadar çok tonu olduğunu bilmiyordum. Bakıyor() kokluyor() yüzüyor ama doyamıyorum. Görecek o kadar çok yer var ki() Başlangıç noktamız Bördübet() Bördübet ne demek() Börtü böceğin bunca çokluğu nedeniyle mi verilmiş bu isim()

Bu cümlede parantezlerle belirtilen yerlere gerekli noktalama işaretlerini yerleştiriniz. (3 PUAN)

SORU 7:

(I) Yayımladığımız kitapları kitlelerle buluşturmada pek başarılı sayılmayız; özellikle şiir kitaplarını...(II) Günümüz koşullarında bunun kolay olmayacağını da biliyorum. (III) Kitapçılar şiire pek ilgi göstermiyor çünkü. (IV) Onlar da “Okur ilgi göstermiyor.” diye savunuyorlar kendilerini. (V) Çoğu büyük yayınevinin şiire pek sıcak bakmadığını da biliyoruz. (VI) Bence bu sorunu aşmanın yolu şairle okuru bir şölen duygusuyla karşılaştırmak. (VII) Örneğin ben yurt dışında birkaç kez “okur festivali”ne katıldım. (VIII) Klasik kitap fuarlarından çok daha renkliydi. (IX) Biz de bu tür festivaller düzenlersek epeyce yol alabiliriz.

7.1: Bu parçada, şiir kitaplarının fazla okunmaması hangi soruna bağlanıyor? (2 PUAN) Bunun çözümü nedir? (2 PUAN)

7.2: Bu parçanın hangi cümlesinde bir karşılaştırma söz konusudur? (2 PUAN)

7.3: Bu parçanın hangi cümlesinde hem koşul hem de olasılık anlamı vardır? (2 PUAN)

Diğer sayfaya geçiniz.

SORU 8:

(I) Konuları, bunların işlenişi ve dili yönünden Arap ve Fars dillerinin ve kültürlerinin etkisi altında gelişip oluşmuş edebiyata Divan edebiyatı denmektedir. (II) Halktan kopuk, dar bir çevrenin (saray ve medresenin) edebiyatıdır. (III) Dolayısıyla bu edebiyata yüksek zümre edebiyatı da denmiştir. (IV) Divan edebiyatı, yabancı sözcükler ve yabancı dil kurallarıyla yüklüdür. (V) Bu edebiyatta Türkçe hor görülmüş, bu görüşün sonucu olarak Osmanlıca denilen bir dil doğmuştur. (VI) Düz yazıdan çok şiire dayanan, söz ve anlam sanatları yanında kalıplaşmış birtakım benzetme ve mecazların büyük bir yer tuttuğu bu edebiyatta nazım birimi beyittir. (VII) Şiirler biçimsel yönden, beyitlerle, dörtlüklerle ve bentlerle yazılanlar diye üç ana öbeğe ayrılabilir.

8.1: Bu parçanın IV. ve V. cümlelerinde yapılan eleştiriyi bir cümleyle yazınız. (3 PUAN)

8.2: VI. cümlede yapılan açıklamalar neyle ilgilidir? (2 PUAN)

SORU 9:

Anı, bir kimsenin başından geçen ya da yaşadığı dönemde tanık olduğu, gördüğü, duyduğu olay ve olguları anlattığı düzyazı türüdür. Anı yazarı, yaşadıklarını, görüp tanık olduklarını başkalarıyla paylaşmak ister. Bunun için de yaşanılanların belleğinde bıraktığı izleri dile getirmeye çalışır. Anı, bir yönüyle öz yaşam öyküsüne (otobiyografiye) benzer, onun gibi birinci kişi ağızından anlatılır. Anlatılanlar, yazarın yaşamıyla ilgilidir. Bir ayırım da şudur: Anı yazarı salt yaşamını anlatmakla kalmaz, kendi dönemini, kendi çevresini de anlatır. Oysa öz yaşam öyküsünde yazarın anlattıkları büyük ölçüde kendisiyle sınırlıdır; kendi duyguları, eğilimleri ağır basar. Edebiyatımızda Tanzimat'tan bu yana birçok yazarımız, anı türünde ürünler vermiştir. Bunlar arasında Ahmet Rasim'in "Falaka"sını, Halit Ziya Uşaklıgil'in "Kırkyl"ını, Hüseyin Cahit Yalçın'ın "Edebî Hatıralar"ını, Falih Rıfkı Atay'ın "Çankaya"sını, Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun "Anamın Kitabı"ını sayabiliriz.

Bu parçanın anlatımında nelere başvurulmuştur? Maddeler halinde yazınız. (5 PUAN)

SORU 10:

(I) Her yazar farklı bakar gezip gördüğü yerlere. (II) Bu bakışta yazarın kişiliği, tutumu, birikimi etkili olur. (III) Örneğin bir yazar, kitaplarda adını okuduğu bir yeri hayranlıkla anlatırken bir başkası, gördüklerinden ilgisini çeken birkaç yeri anlatır, öteki yerlerden hiç söz etmeyebilir. (IV) Kimileri de o yerlerin tarihsel yapılarından, o yapıların sanatsal özelliklerinden söz ederken bir de bakmışsın ki oraları görmeye gelenlerin davranışlarını anlatmaya, gördükleriyle ilgili yorumlar da yapmaya girişmiş. (V) Kısacası, ne kadar yazar varsa o kadar da bakış, o kadar da gerçek vardır.

10.1: Bu parçadaki II. cümle, I. cümleyi hangi bakımdan tamamlamaktadır? (3 PUAN)

10.2: Parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde aynı düşünce yinelenmektedir? (3 PUAN)

10.3: Parçanın II. cümlesinin yapı, yüklem ve anlam yönünden türünü belirtiniz. (3 PUAN)

Diğer sayfaya geçiniz.

SORU 11:

(I) Dil, salt bir iletişim aracı değil; aynı zamanda bireyler arasında dildaşlık duygusu yaratarak bir toplumu ulus olma katına çıkararak, o toplumun düşünsel ve ekinel yapısını oluşturan kurumdur. (II) Bu bağlamda dil, hem bireysel hem toplumsal kimliği tezgâhında dokuyan bir güçtür. (III) Ancak dilin bu işlevlerini eksiksiz olarak yerine getirebilmesi, ulusallığını yitirmemesine, kendi öz değerlerini korumasına bağlıdır. (IV) Çünkü öz değerlerinden kopmuş, yatağını yabancı değerlerin doldurup kirlettiği bir dil, işlevini gerektiği ölçüde yerine getiremez.

11.1: Parçada “dilin öz değerlerinden kopması” sözünün parçadaki açıklaması nasıl dile getirilmiştir? (2 PUAN)

11.2: Bu parçanın bütününde vurgulanmak istenen düşüncüyü bir cümleyle belirtiniz. (3 PUAN)

SORU 12:

Tarihe baktığımızda dillerini yitiren ulusların kültürlerini, ulusal düşüncülerini de yitirdiğini; yaşama bakıştaki ortak paydalarının eridiğini; ulusal bağlarının gevşediğini; yabancı dil ve kültür baskınına uğrayarak tarihin karanlıklarına gömüldüklerini görüyoruz. Çünkü dil ulusal varlığın omurgasıdır. Düşünüş dizgesi, yaşama bakış ve yaşamı algılayış, değerlendirilme kılavuzudur. Bu yüzden Türkçemiz için “Kimlik belgemizdir, ulusal bağımsızlığımızın simgesidir.” diyoruz. Şunu unutmayalım: Dilimizin konuşulup geliştirildiği, kültürümüzün canlılığını koruduğu yer, yurdumuzdur.

12.1: Parçada “yabancı dil ve kültür baskınına uğrayarak tarihin karanlıklarına gömülmek” sözüyle anlatılmak istenen nedir? (2 PUAN)

12.2: Parçadaki “Şunu unutmayalım” cümlesinin sonuna niçin iki nokta (:) konmuştur? (1 PUAN)

SORU 13:

Yirmi beş yıl sonra, doğup büyüdüğüm kente dönüyordum. İçim içime sığmıyor, denir ya, işte öyle bir duygu içindeydim. Biliyordum, yolculuk uzun sürecekti. Ne var ki duygularımı yenemiyordum. Çocukluğumun, ilk gençlik yıllarımın geçtiği bu yerlere ayaklarımdan önce gözlerimle varma çabası içindeydim. Bunun için otobüsten iner inmez, eşyalarımı otele bırakıp hemen kentin sokaklarına daldım.

13.1: Bu parçaya göre yazarı böyle davranmaya yönelten duygu nedir? (4 PUAN)

13.2: Parçada geçen “ayaklarından önce gözleriyle varma” sözüyle anlatılmak istenen nedir? (1 PUAN)

13.3: Bu parçanın anlatımında öznellik ağır basmaktadır. Bunu neye bakarak söyleyebiliriz? (2 PUAN)

Diğer sayfaya geçiniz.

SORU 14:

Merdivenleri süpüren bir kızın yanık yanık söylediği bir türkü, usta bir sanatçının söylediğinden daha çok etkiler beni.

Bu cümleyi öğelerine ayırıp öğelerinin adlarını yazınız. (4 PUAN)

SORU 15:

Bizde kılâsik yapıt çevirisi ilk kez tanzimatdan 58 yıl sonra, ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkıyor. Ahmet Mithat Efendi, kendi gazetesindeki bir yazısın da çeviri sorununa eyiliyor.

Parçadaki yazımı yanlış olan sözcüklerin doğru biçimlerini aşağıya yazınız. (2 PUAN)

Diğer sayfaya geçiniz.

SORU 16:

(I) Karikatür sözcüğünün anlamı, çarpıtılmış çizimdir. (II) Başka bir deyişle, kimi kurallar dışlanarak çizilmiş insan ya da herhangi bir nesnenin resmidir. (III) Çarpıtılmış demek, çarpık çurpuk bir şeyler çizmek demek de değildir. (IV) Bir şeyin karikatürünü çizebilmek için önce o şeyin doğrusunun, aslının, kurallara uygun biçiminin nasıl çizileceğini bilmek gerekir. (V) Ancak doğrusunun çizilmesi öğrenildikten sonra çarpıtılmışının, yani karikatürünün nasıl çizilebileceği üzerinde durulabilir.

Parçanın hangi cümlesi tanımsal bir nitelik taşımaktadır? (3 PUAN)

SORU 17:

“Ana-babanın kitaba, okumaya karşı tutumları olumluysa çocuk bu durumda okumaya eğilimli olur.” sözünü destekleyen 4-5 satırlık bir paragraf yazınız. (10 PUAN)

Diğer sayfaya geçiniz.

SORU 18:

Bir araya gelmek başlangıçtır. Bir arada durabilmek ilerlemektir. Birlikte çalışma başarıdır.

Bu özdeyişle anlatılmak istenenleri, nedenleriyle birlikte açıklayan 5-6 satırlık bir yazı (kompozisyon) yazınız. (10 PUAN)